

BỘ ĐỀ NGHỊ LUẬN VỀ CÂU CHUYỆN

ĐỀ 1: Trình bày suy nghĩ của anh (chị) về câu chuyện sau đây:

CHIM CHÀNG LÀNG

Chàng Làng vẫn thường hãnh diện và kiêu ngạo về tiếng hót của mình hơn hẳn đồng loại. Nó có thể hót tiếng của nhiều loài chim. Một hôm, nhân có mặt đông đủ bạn bè họ hàng nhà chim, chú đậu tót lên cành cây cao rồi uốn ngược, vươn cổ cất tiếng hót. Chú hót say sưa, khi thì giống giọng của sáo đen, khi là giọng của chích chòe, hoạ mi... Ai cũng khen chú bắt chước giống và tài tình quá. Cuối buổi biểu diễn, một chú chim sâu đề nghị: Bây giờ anh hãy hót tiếng của riêng anh cho bọn em nghe nào! Chàng Làng đứng mãi mà không hót được giọng của riêng mình, Chàng Làng xấu hổ cất cánh bay thẳng. Bởi vì từ xưa đến nay, Chàng Làng chỉ quen nhại theo giọng hót của các loài chim khác chứ đâu chịu luyện một giọng hót riêng cho chính mình.

Nhận thức về câu chuyện

- Câu chuyện kể về loài chim Chàng Làng (còn có tên khác là chim Bách Thanh), loài chim này có khả năng tuyệt vời là bắt chước giọng của những loài chim khác.
  - Bản thân chú chim này rất tự hào về khả năng của mình và khi có mặt đông đủ bạn bè, họ hàng nhà chim chú lại trình diễn năng khiếu ấy cho mọi người thưởng thức.
  - Tuy nhiên khi được đề nghị hót bằng giọng của mình thì chú xấu hổ bay đi mất vì xưa nay chú chỉ bắt chước, nhại theo chứ đâu có luyện cho mình một giọng hót riêng.
- => Câu chuyện phê phán thói bắt chước, nhại lại mà không chịu suy nghĩ, không chịu sáng tạo để làm nên phong cách riêng ở một số người.

Suy nghĩ của bản thân từ câu chuyện

- Bắt chước là một thói quen được hình thành từ thuở ấu thơ, nó giúp con người học hỏi được mọi thứ từ thế giới xung quanh để thích nghi với cuộc sống.
- Bắt chước là giai đoạn đầu tiên của tư duy mà bất cứ ai cũng phải trải qua bởi khó có thể phát minh, sáng tạo ra cái mới nếu không dựa vào những ý tưởng cũ. Bắt chước trong một hoàn cảnh nào đó cũng được coi là tài năng nếu sự bắt trước y như thật.
- Tuy nhiên cuộc sống không ngừng đòi hỏi sự sáng tạo. Thành công của ngày hôm nay không thể giống với ngày hôm qua, ngày mai không thể giống ngày hôm nay vì thế con người không thể rập khuôn, bắt chước những cái đã có.
- Câu chuyện đã phản ánh một thực trạng trong xã hội: nói theo, viết theo, nghĩ theo, hành động theo... nhất là đối với học sinh hiện nay. Việc bắt chước một cách máy móc đã làm các em mất đi phong cách riêng của mình, thui chột khả năng sáng tạo, ảnh hưởng lớn tới sự phát triển trong tương lai.

Bài học nhận thức và hành động

- Trong cuộc sống không tự biến mình thành những con chim Chàng Làng.
- Không ngừng học hỏi, không ngừng tư duy, sáng tạo để khẳng định mình...

THAM KHẢO

Cuộc sống luôn là một bức tranh sinh động muôn màu muôn vẻ như chính sự phong phú của các yếu tố tạo nên nó. Mỗi con người trong xã hội cũng như vô số hạt bụi trong bầu khí quyển, thoạt nhìn đều giống nhau về cấu tạo, hình dáng nhưng bản chất bên trong thì không người nào giống người nào. Những điểm giống nhau về cách thể hiện mình phải chăng là do trùng hợp hay vì có những bản sao? Câu chuyện về chim Chàng Làng phần nào đề cập đến vấn đề này và đây cũng là một hiện tượng không còn mới lạ trong cuộc sống.

Câu chuyện chỉ đơn giản kể về một loài chim và đặc tính về giọng hát rất hay của nó – chim Chàng Làng. Sở hữu một giọng hát rất hay mà không phải loài chim nào cũng có, đó là một điều đáng để tự hào. Tuy nhiên, tiếng hát đó hay chỉ vì nó có thể giống bất kì giọng hát của loài chim nào. Vì vậy khi được yêu cầu thể hiện giọng hát của riêng mình, Chàng Làng đã phải ngưng bay đi. Câu chuyện về loài chim mà dường như muốn nhắc nhở về một điều đã không còn lạ trong thế giới con người: Đó là sự bắt chước, sao chép lại những điều đã sẵn có, đã tốt đẹp của người khác. Những người như vậy có thể nổi tiếng nhưng chỉ là đằng sau tài năng của những hình bóng khác, còn bản thân họ lại không thể hiện được cái tôi cá nhân và khả năng của mình. Như vậy, những con người này sẽ tồn tại ra sao trong xã hội?

Ngày nay, xã hội ngày càng phát triển một cách năng động và mới mẻ. Các nhân tài trong mọi lĩnh vực xuất hiện ngày càng nhiều với những thành công rực rỡ. Điều này có tác động mạnh đến những cá nhân muốn được nổi tiếng và được nhiều người biết đến, hoặc những người cố gắng làm việc đã lâu mà không thành danh. Họ đành phải mượn hình bóng người khác, mượn những sản phẩm của người khác để thăng tiến. Trong phạm vi hẹp hơn – những tập thể nhỏ: Một lớp học, một nhóm đồng nghiệp... họ muốn bắt chước những người tài giỏi để nhận được sự nể phục của mọi người.

Sự nổi tiếng của những người như vậy cũng như sự thán phục của mọi người dành cho họ thực ra chỉ là hư danh. Người ta tán thưởng họ chỉ vì người ta thấy được trong họ hình bóng của người khác, nghĩ rằng họ “kế thừa” tài năng của những người đã thành danh. Còn những ai nhận ra được sự sao chép của những con người hư danh đó, sự tán thưởng dành cho việc “Sao anh ta có thể bắt chước tài tình và giống đến vậy?”. Như vậy, những điều bạn có được khi sao chép của người khác chỉ là đi lên từ thành quả của người khác, nổi tiếng nhờ danh tiếng của người khác và thật trớ trêu khi bạn lại sung sướng và hài lòng vì cái hư danh của mình.

Thành công của mình thì phải do chính khả năng của mình tạo ra mới là thành công thực sự. Trên thị trường âm nhạc hiện nay, rất nhiều ca sĩ trẻ đã sao chép cách nhấn nhá giọng cũng như cách thể hiện bài hát của thần tượng. Người nghe hoàn toàn có khả năng nhận ra điều đó, cũng đồng nghĩa là người ca sĩ đó bị đánh giá là không

có khả năng. Có thể bạn thật sự có tài năng nhưng khi bắt chước người khác thì tài năng của bạn cũng bị xem như sao chép của người khác và trở nên vô giá trị. Nếu thực sự có khả năng, tại sao không phát triển nó bằng cách riêng của mình và con đường riêng của mình? Khả năng của bản thân thì chính trình mới hiểu rõ nên chính bản thân ta sẽ là người tốt nhất phát triển nó. Khi đó, ta mới thực sự là chính mình mang dấu ấn cá nhân của mình, thể hiện cái tôi của bản thân để mọi người nhìn vào sẽ nhìn nhận ra là chính ta chứ không phải một ai khác. Nếu ta chưa thành danh, ít ra ta có thể tự hào vì đang đi lên bằng chính khả năng cũng như công sức của mình mà trước mắt đó đã là một thành công.

Về bản chất, việc tìm tòi, nhận ra và học hỏi cái hay, cái đẹp của người khác là điều tốt. Nhưng nó chỉ tốt khi chỉ mang tính chất tham khảo, từ đó sáng tạo ra sản phẩm của riêng mình. Tham khảo, học hỏi hoàn toàn không có nghĩa là sao chép thành quả của người khác và dán lên đó cái mác của mình. Đã có bao nhiêu vụ kiện diễn ra làm tổn hại đến danh tiếng của những ca sĩ, nhà văn, nhà báo... chỉ vì vấn đề bản quyền? Chuyện gì sẽ xảy ra khi sự bắt chước, sao chép bị phanh phui trước mặt mọi người? Những hư danh là bạn xây dựng sụp đổ hoàn toàn, nếu sau này bạn có làm lại bằng chính thực lực của mình thì cũng sẽ bị người khác hoài nghi, không tin tưởng. Như vậy, nếu biết cách học hỏi từ những điều sẵn có mà sáng tạo lối đi riêng của bản thân, có thể sẽ chậm hơn những người khác, nhưng về sau không những bạn có thể khẳng định giá trị bản thân mà còn đạt được những thành công nhất định.

Ngoài ra, trong xã hội ngày càng hội nhập hiện nay, việc tìm cho mình một dấu ấn cá nhân riêng là vô cùng quan trọng. Với việc bắt chước và sao chép của người khác ngày càng phổ biến và lan rộng, những cái vốn đã cũ nay được “xào đi xác lại” lại càng phổ biến hơn. Do đó, những điều mới lạ, những cá nhân biết sáng tạo và khẳng định được khả năng thực sự của bản thân sẽ được trọng dụng và có cơ hội thăng tiến hơn. Nếu mỗi cá nhân trong xã hội chỉ biết bắt chước những cái cũ, xã hội sẽ không thể nào phát triển. Sống nhờ vào việc làm bản sao của người khác cũng như sống trong thế giới ảo, sẽ có lúc phải bước ra cuộc đời thực. Đất nước không bao giờ từ chối những nhân tài, thành công cũng không bao giờ từ chối bất cứ ai có quyết tâm, ý chí.

Đừng vội nản khi thấy chưa đạt được mục tiêu mà đâm đầu vào bế tắc khi chọn cách trở thành bản sao của người khác. Hãy kiên trì nhẫn nại và rèn luyện khả năng của bản thân, học hỏi và trau dồi kinh nghiệm bất cứ khi nào có thể. Quan trọng hơn là phải luôn nhớ rằng: mỗi người đều có giá trị riêng của mình và học hỏi điều hay không có nghĩa là sao chép hoàn toàn. Mỗi người hãy tự tin cho mình lối đi riêng để chạm đến thành công.

Một vấn đề không còn mới trong xã hội và không phải không có ai nhận ra mặt tiêu cực của nó. Tuy vậy, không những nó ngừng phát triển mà ngày càng phổ biến hơn. Là một công dân Việt Nam, mỗi người cần phải có ý thức hơn trong việc xây dựng lộ xã hội năng động, sáng tạo và không ngừng đổi mới. Có như vậy, đất nước ta mới phát triển phồn thịnh và trở nên tốt đẹp hơn.

ĐỀ 2: Trình bày suy nghĩ của anh (chị) về câu chuyện sau đây:

DIỄN GIẢ LÊ-Ô-BU-SCA-GLI-A

Diễn giả Lê-ô Bu-sca-gli-a kể về cuộc thi mà ông làm giám khảo. Mục đích của cuộc thi là tìm ra đứa trẻ biết quan tâm đến người khác nhất. Người thắng cuộc là một em bé khoảng 4-5 tuổi. Người hàng xóm của em là một ông lão vừa mất vợ. Nhìn thấy ông khóc, em bé lại gần rồi leo lên ngòai vào lòng ông. Em ngồi rất lâu và chỉ ngồi như thế. Khi mẹ em hỏi em đã trò chuyện gì với ông ấy, em chỉ trả lời: “Không có gì đâu ạ. Con chỉ để ông ấy khóc”.

Nhận thức về câu chuyện

- Diễn giả Lê-ô Bu-sca-gli-a kể câu chuyện về một cậu bé bốn tuổi được bình chọn là đứa trẻ quan tâm đến người khác nhất chỉ vì hành động rất đơn giản của em. Người hàng xóm của em là một ông lão vừa mất vợ. Nhìn thấy ông khóc, em lại gần rồi leo lên lòng ông. Em ngồi rất lâu như thế chỉ để ông ấy khóc.
- Hành động ngồi im thể hiện sự đồng cảm, chia sẻ của cậu bé với nỗi đau của người khác. Phù hợp với tâm lí, tính cách của một đứa trẻ 4 tuổi (chưa thể có những cử chỉ vỗ về, những lời động viên an ủi. Hành động tuy đơn giản nhưng xuất phát từ tình cảm chân thực nên đã chiếm được cảm tình của giám khảo.
- Qua câu chuyện, diễn giả Lê-ô Bu-sca-gli-a muốn đề cao sự cảm thông chia sẻ giữa con người với nhau trong cuộc sống.

Suy nghĩ của bản thân từ câu chuyện

- Cảm thông, chia sẻ là tình cảm giữa con người với nhau: yêu thương, động viên, giúp đỡ nhau vượt lên được những khó khăn trong cuộc sống.
- Sự cảm thông, chia sẻ vô cùng cần thiết trong cuộc sống con người:
- Trong cuộc sống đầy những khó khăn, con người luôn phải cố gắng nỗ lực nhưng phải bao giờ mọi việc cũng diễn ra theo ý muốn. Nhiều khi con người phải đối mặt với những thất bại, mất mát, thậm chí tuyệt vọng cùng cực. Khi đó con người cần sự giúp đỡ, động viên chia sẻ của cộng đồng.
- Sự cảm thông chia sẻ giúp con người vơi bớt nỗi đau, sự mất mát, có thêm nghị lực, sức mạnh niềm tin trong cuộc sống, làm cho mối quan hệ giữa con người và con người ngày càng tốt đẹp hơn, thân thiện gắn bó hơn.
- Có nhiều cách thể hiện sự cảm thông chia sẻ: lời nói, cử chỉ, việc làm thiết thực tùy theo hoàn cảnh, phụ thuộc tâm lí người được chia sẻ. Song điều cơ bản nhất là phải xuất phát từ tình cảm, sự rung động chân thành.
- Qua câu chuyện về sự cảm thông chia sẻ từ một đứa trẻ bốn tuổi, diễn giả muốn khẳng định: lòng vị tha, yêu thương là bản chất vốn có của con người, vì vậy cần vun xới cho đức tính đó được phát triển đến khi đứa trẻ đó trưởng thành.
- Phê phán những người có lối sống ích kỉ, ngoảnh mặt làm ngơ trước những khó khăn bất hạnh của người khác.

Bài học nhận thức và hành động

- Để cho cuộc sống trở nên tốt đẹp, con người phải có tình thương vị tha nhân ái, biết chia sẻ gắn kết với nhau.

THAM KHẢO

Một trong những bài học đạo đức mà mỗi người cha, người mẹ, mỗi thầy cô giáo đều truyền dạy cho các con, cho học trò của mình là lòng vị tha, là sự chia sẻ giữa người với người. Và thực tế đã có rất nhiều câu chuyện cảm động ngợi ca đức tính đó. Câu chuyện về đứa trẻ biết quan tâm đến người khác nhât mà diễn giả Lê-Ô Bu-sca-gli-a đã kể cho chúng ta trong cuốn “*Phép nhiệm màu của đời*” thêm lần nữa khắc sâu hơn trong ta bài học về một nét đẹp trong cách ứng xử của con người.

Một cậu bé bốn tuổi được bình chọn là đứa trẻ quan tâm đến người khác nhất chỉ từ hành động rất đơn giản của em. Người hàng xóm của em là một ông lão vừa mất vợ. Nhìn thấy ông khóc, cậu bé lại gần rồi leo lên ngồi vào lòng ông. Cậu ngồi rất lâu và chỉ ngồi như thế. Khi mẹ em hỏi em đã trò chuyện những gì với ông ấy, cậu bé trả lời: “*Không có gì đâu ạ. Con chỉ để ông ấy khóc*”. Cậu bé không hề cất một lời an ủi, không hề lấy khăn lau nước mắt cho ông lão. Điều đó dễ hiểu bởi cậu chưa phải là một người lớn để biết có những cử chỉ quan tâm như vậy. Nhưng hành động ngồi im trong lòng ông lão, để ông lão được khóc đã thể hiện sâu sắc được sự đồng cảm, chia sẻ ngây thơ của em. Người già cũng dễ khóc như con trẻ. Có thể em bé chưa ý thức được rằng ông lão hàng xóm đang vô cùng đau khổ vì mất đi người bạn đời của mình. Có thể em nghĩ rằng ông khóc cũng như em đã từng khóc, vì mẹ mắng, vì không được chơi thứ đồ chơi mà mình thích. Và bằng kinh nghiệm của một cậu bé bốn tuổi, em đã đồng cảm và an ủi ông lão bằng cách riêng của mình.

Theo tôi, điều mà diễn giả Lê-Ô Bu-sca-gli-a muốn nhấn mạnh, đề cao trong câu chuyện kể lại là sự đồng cảm, chia sẻ, là lòng vị tha giữa những con người với nhau. Kể lại hành vi đáng khích lệ của một cậu bé con chỉ là cách để ông khắc sâu hơn giá trị của đức tính cao đẹp.

Nhà thơ Tố Hữu từng viết:

*“Có gì đẹp trên đời hơn thế
Người với người sống để yêu nhau”*

Lẽ sống lớn nhất trong cuộc đời mỗi người là tình yêu thương. Một trong những biểu hiện của lòng yêu là sự quan tâm, động viên nhau. Tại sao con người lại phải thấu hiểu, đồng cảm với nhau? Tại sao điều đó lại cần thiết trong cuộc sống của chúng ta?

Mỗi người sống giữa cuộc đời không phải chỉ biết vun đắp cho cuộc sống của riêng mình. Nếu chỉ biết đến cái “tôi”, nếu chỉ chăm chú cho bản thân mình được no ấm, đủ đầy, con người đó không bao giờ biết đến hạnh phúc đích thực. Và tất yếu, những kẻ như vậy sẽ bị cô lập giữa cộng đồng, xã hội. Mọi người xung quanh chắc chắn cũng không bao giờ để tâm đến loại người này. Cuộc sống đó có khác nào cuộc sống tù đày cô độc?